
Personeelsplanningsinstrument 'Fysiform GGZ'
Fysiotherapeuten GGZ

Handleiding

Enschede, maart 2004
NV/04/0757/fggz

mw. ir. N.M.H. van Vliet

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Installeren van het programma Fysiform GGZ.....	3
3. Invoeren van gegevens	4
3.1 Invoeren afdelingsgegevens	4
3.2 Invoeren tijdbesteding (individuele) fysiotherapeutische behandeling cliënten	6
3.3 Invoer tijdbesteding groepen.....	8
4. Gegevensonderhoud	9
4.1 Aanpassen standaarduren per FTE	9
4.2 Afdelings-/teamnaam wijzigen	9
4.3 Afdelings-/teamgegevens wissen.....	9
4.4 Inlezen gegevens registratieprogramma.....	9
5. Berekening van de benodigde formatie	11

1. Inleiding

Om antwoord te kunnen geven op vragen als “Hoeveel fysiotherapeuten moeten worden ingezet ten behoeve van welk aantal cliënten?” en “Wat betekent een verschuiving van doelgroepen voor de benodigde personeels-capaciteit?” is op verzoek van het KNGF (Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie) een onderzoek uitgevoerd naar de tijdbesteding van fysiotherapeuten in de GGZ. Dit onderzoek is uitgevoerd door Hoeksma, Homans & Menting organisatieadviseurs te Enschede.

Het onderzoek heeft inzicht gegeven in de tijdbesteding aan diverse werkzaamheden en de tijdbesteding aan cliënten. Daarnaast is op basis van de resultaten een personeelsplanninginstrument ontwikkeld, Fysiform GGZ.

In deze handleiding wordt een toelichting gegeven op het programma Fysiform GGZ. Met dit programma kunt u de benodigde formatie fysiotherapie voor uw afdeling berekenen.

Ten behoeve van het bepalen van de benodigde formatie, biedt Fysiform GGZ de mogelijkheid om de geregistreerde gegevens uit het bijhorende registratieprogramma¹ als uitgangspunt te hanteren. In deze handleiding wordt eveneens uitleg gegeven op welke manier u dit kunt realiseren.

- ➔ Aangeraden wordt deze handleiding eenmaal aandachtig door te lezen en vervolgens te gebruiken als naslagwerk.

Systemeisen

Dit programma voor de formatieberekening van afdelingen fysiotherapie in de GGZ (Fysiform GGZ) stelt de volgende eisen aan de computer waarop het geïnstalleerd wordt:

- Windows95 of hoger als besturingssysteem;
- De schermresolutie moet minimaal 600*800 beeldpunten bedragen (indien lagere resolutie, dan valt een deel van het beeld buiten het beeldscherm);
- Minimaal 4 MB vrije schijfruimte;
- Een werkgeheugen van minimaal 32 MB;

Hulp nodig?

Indien u vragen heeft over het registratieprogramma of andere vragen die betrekking hebben op het onderzoek, kunt u hiermee terecht bij bureau HHM (mw. ir. N.M.H. van Vliet).

- ➔ Het telefoonnummer is **(053) 433 05 48**
- ➔ U kunt ook mailen: **n.vanvliet@hhm.nl**

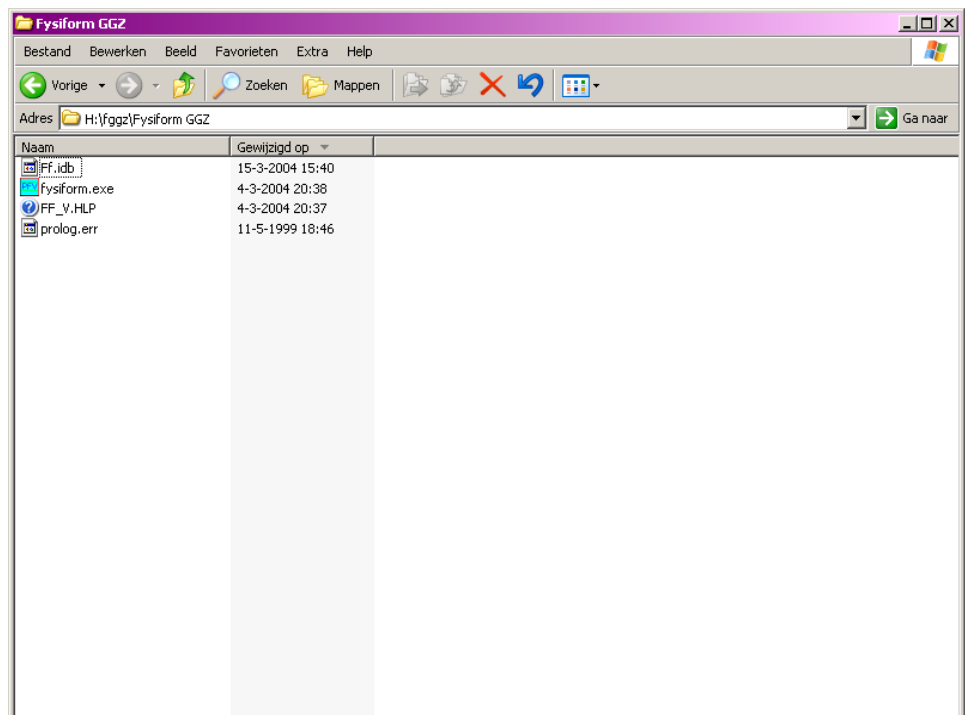
---

¹ In het genoemde tijdbestedingonderzoek is de tijdbesteding van fysiotherapeuten aan de diverse werkzaamheden en cliënten met behulp van een speciaal hiervoor ontwikkeld tijdregistratieprogramma in beeld gebracht.

2. Installeren van het programma Fysiform GGZ

Het is mogelijk het programma Fysiform GGZ vanaf de diskette te gebruiken. Aanbevolen wordt echter Fysiform GGZ op de harde schijf van uw computer te installeren. Hiervoor zijn de volgende stappen nodig:

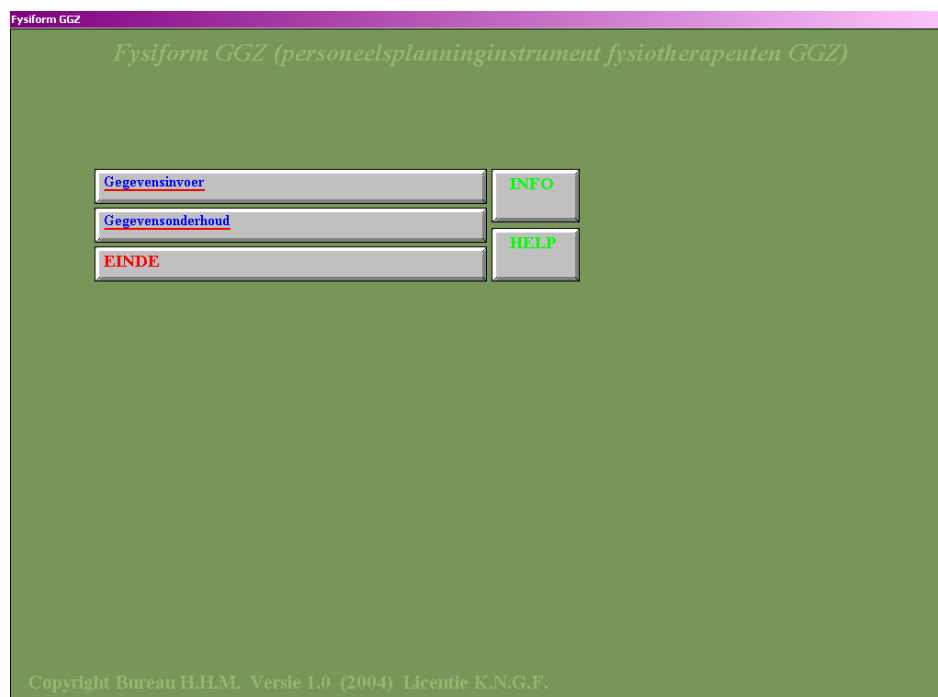
- Maak voor u begint een map aan op de harde schijf (bijvoorbeeld Fysiform GGZ of een andere naam);
- Kopieer vervolgens de vier bestanden van de diskette naar deze map;
- Met behulp van Windows Verkenner kunt u desgewenst een Snelkoppeling op het Bureaublad aanmaken, waarmee men het programma rechtstreeks kan opstarten;
- Het programma kan ook worden opgestart vanuit de Verkenner in Windows. U kunt het programma opstarten door op het bestand 'fysiform' te klikken.

3. Invoeren van gegevens

Vooraf

- Ga naar de map waarin het programma staat;
- Open het programma door op het bestand met de naam 'Fysiform GGZ' te klikken,
- Het introductiescherm verschijnt. U kunt vervolgens op 'Doorgaan' klikken;
- Het volgende scherm verschijnt in beeld:

3.1 Invoeren afdelingsgegevens

Invoeren gegevens nieuwe afdeling/team

Alvorens in Fysiform GGZ een formatieberekening uit te voeren, dient u allereerst uw afdeling/team gegevens in te voeren. Deze functie bevindt zich onder de eerste balk in het hoofdvenster (Gegevensinvoer). Door op deze balk te klikken kunt u aangegeven of u nieuwe gegevens wilt invoeren, of bestaande gegevens wilt wijzigen.

Bij het **eerste gebruik** van Fysiform GGZ geeft u aan dat u nieuwe gegevens wilt invoeren. U geeft vervolgens een naam op voor de betreffende afdeling c.q. team. Indien u een naam heeft opgegeven en op 'OK' heeft geklikt, opent zich het basisscherm. De naam van uw afdeling/team staat in dit basisscherm weergegeven.

Formatiegegevens	beschikbare uren per jaar
Aantal weken per jaar per FTE	52
- vakantiedagen	23
- feestdagen	5
- bijzonder verlof	2
- percentage ziekteverzuim	6
werkbare uren per jaar(totaal):	
werkbare uren per jaar(per FTE):	

In het basisscherm (algemeen) geeft u aan:

- hoeveel formatie er op dit moment bruto beschikbaar is;
- hoeveel formatie (procentueel) u buiten de berekening wenst te houden.

Door op de knop 'Berekenen' te klikken, berekent het programma hoeveel werkbare uren er totaal en per formatie op jaarbasis beschikbaar zijn².
Bijvoorbeeld: U heeft 6.4 Fte (Fulltime Equivalent) beschikbaar. Per Fte zijn dan op basis jaarbasis 1499.7 werkbare uren beschikbaar.

Fysiform GGZ berekent de werkbare uren door te corrigeren voor vakantiedagen, ziekteverzuim, e.d.

(Let op: decimalen worden door middel van een punt aangegeven, geen komma gebruiken!).

Opvragen gegevens afdeling/team

Indien reeds gegevens van afdelingen/teams zijn ingevoerd vraagt het programma of u nieuwe gegevens wil invoeren of reeds ingevoerde gegevens wilt wijzigen. Kiest u voor de invoer van nieuwe gegevens dan wordt er naar de naam gevraagd, in het tweede geval kan men uit een lijst met reeds ingevoerde afdelingen/teams kiezen.

² Uitgangspunt voor de berekeningen is een werkweek van 36 uur. Wijziging ervan kan via het scherm gegevensonderhoud!

Aanpassen formatie gegevens afdeling/team

U kunt de reeds ingevoerde formatiegegevens aanpassen aan uw eigen situatie. Indien bijvoorbeeld het ziekteverzuimpercentage van uw afdeling geen 7% maar 3,5% is kunt u dit als zodanig in Fysiform GGZ aangeven. Het programma rekent dan met uw eigen gegevens.

Vanuit dit basisscherm kunt u ook de onderliggende vensters gebruiken (zie groene tabbladen). Zo kunt u naar de vensters met de cliëntencategorieën en de groepen gaan.

3.2 Invoeren tijdbesteding (individuele) fysiotherapeutische behandeling cliënten

Als tweede stap worden cliëntgegevens ingevoerd (tabbladen opname, kortdurende behandeling, langdurende behandeling etc.). U kunt aangeven hoeveel cliënten in een bepaalde categorie u op jaarbasis denkt/verwacht te behandelen. Daarbij dient per categorie de verwachte doorlooptijd te worden ingevuld (op basis van ervaringscijfers).

Door deze tabbladen (opname, kortdurende behandeling, langdurende behandeling etc.) in te vullen wordt de tijdbesteding aan de direct cliëntgebonden werkzaamheden berekend.

Hieronder staat ter illustratie een tabblad afgebeeld.

Algemeen	Opname	Krt. behandeling	Lng. behandeling	Dagbehandeling	Poliklinisch	Ziekenbed	Groepen
Tijdbesteding cliëntgebonden werkzaamheden: opname							
	Omschrijving	cliënten p/j	beh. contctn p/w	tijd p. cont.	doorlooptijd in weken	Tot. tijd(uren)	
1	1 = Fysiotherapie bij longproblematiek		2.6	30			
2	1.1 = bij longproblematiek		2.6	30			
3	2 = Fysiotherapie na operatie houdings- en bewegingsapparaat		1.2	25.2			
4	2.1 = na operatie heupgewricht		0.6	28.8			
5	2.2 = na operatie kniegewricht		1.3	23.7			
6	2.3 = na amputatie onderste extremitet		1.7	30.3			
7	2.4 = na amputatie bovenste extremitet		1.1	26.8			
8	2.5 = na operatie aan de wervelkolom		1.2	14.3			
9	2.6 = na overige operaties houdings-/bewegingsapparaat		1.4	27.1			
10	3 = Fysiotherapie bij aandoeningen houdings- en bewegingsapparaat		1	30.7			
11	3.1 = bij reumatische gewrichtsaandoeningen		1.2	28.5			
12	3.2 = bij spier-, pees- en niet-reumatische gewrichtsaandoeningen		0.9	30.7			
13	3.3 = bij conservatief behandelde fracturen		1.2	33.8			
14	3.4 = bij afwijking of zwakte houdingsapparaat		0.9	29.8			
15	4 = Fysiotherapie bij neurologische aandoeningen		1.3	26.1			
16	4.1 = bij HNP, postoperatief		0.8	30.2			
17	4.2 = bij CVA, hemiplegie		2.9	29			
18	4.3 = bij ziekten van hersenen/centrale zenuwstelsel (Parkinson, etc.)		0.9	27.8			
19	4.4 = bij ziekten van het zenuwstelsel perifeer		1.3	24.3			
20	4.5 = bij Korsakov		0.6	19			
21	5 = Fysiotherapie bij hart- en vaatproblematiek		0.7	30			
22	5.1 = na hartoperaties		0.9	35			
23	5.2 = bij hartproblematiek, niet post-operatief		1.6	28.6			
24	5.3 = bij perifere vaatproblematiek		0.1	26.3			

Einde Berekenen Afdrukken Help Formatieberekening Totaal: 0

N.B.: In Fysiform GGZ zijn standaard de gegevens uit het 'Tijdbestedingsonderzoek Fysiotherapeuten GGZ' opgenomen. Uiteraard kan het voorkomen dat de voorgegeven tijden niet overeenkomen met de ervaringscijfers van uw eigen afdeling. Daarom biedt Fysiform GGZ de mogelijkheid om de voorgegeven tijden (handmatig) aan te passen aan de eigen situatie.

De aangepaste gegevens gelden alleen voor de huidige afdeling/team, bij alle andere afdelingen/teams blijven de gegevens ongewijzigd.

Invoeren gegevens (aantallen en doorlooptijd)

U kunt de gegevens in de matrix invullen door op de betreffende cel dubbel te klikken (de betreffende cel wordt wit). Door middel van de 'TAB'-toets gaat de celwijzer naar de volgende cel, drukt u op 'RETURN' dan wordt de celwijzer één regel omlaag geplaatst.

Zo kunt u per cliëntencategorie en opname indicatie het aantal te verwachten cliënten op jaarbasis opgegeven evenals de gemiddelde doorlooptijd (in weken). Door vervolgens op de knop 'Berekenen' te drukken wordt de benodigde tijd rechtsonder in het scherm weergegeven.

De praktijk zal zijn dat bepaalde categorieën bij u niet voorkomen. U kunt deze categorieën in Fysiform GGZ niet verwijderen. Door niet het aantal cliënten en de doorlooptijd in te vullen, worden deze categorieën niet in de berekeningen meegenomen.

Bovendien kunt u ervoor kiezen om alleen de hoofdcategorieën te gebruiken. Gegevens bij de onderliggende categorieën hoeft u dan niet in te vullen en deze worden niet in de berekeningen meegenomen.

3.3 Invoer tijdbesteding groepen

Met betrekking tot de groepsbehandelingen kunt u aangegeven hoeveel groepen u op jaarbasis verwacht uit te voeren. Hierbij is een onderscheid gemaakt naar groepen waarbij 1 of 2 fysiotherapeuten betrokken zijn. Door op de knop 'Berekenen' te klikken wordt de tijdbesteding aan de cliëntencategorieën en de groepen berekend.

Algemeen	Opname	Krt. behandeling	Lng. behandeling	Dagbehandeling	Poliklinisch	Ziekenbed	Groepen
----------	--------	------------------	------------------	----------------	--------------	-----------	---------

Tijdbesteding cliëntgebonden werkzaamheden (1 fysiotherapeut per groep!)

	Omschrijving	aantal groepsbeh. p/j	Gem. beh. tijd	Tot. tijd(uren)
1	Conditie/fitness		53.1	
2	MBVO		64.2	
3	Onstspanningsther.		58.8	
4	zwemgroep		59.6	
5	runningtherapie		55	
6	overige		58.8	

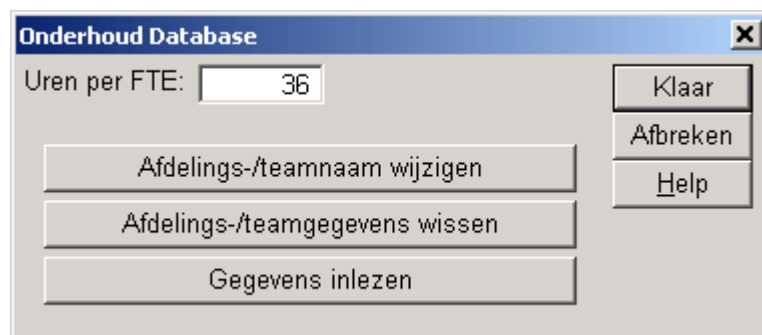
Tijdbesteding cliëntgebonden werkzaamheden (2 fysiotherapeuten per groep!)

	Omschrijving	aantal groepsbeh. p/j	Gem. beh. tijd	Tot. tijd(uren)
1	Conditie/fitness		53.1	
2	MBVO		64.2	
3	Onstspanningsther.		58.8	
4	zwemgroep		59.6	
5	runningtherapie		55	
6	overige		58.8	

Einde Berekenen Afdrukken Help Formatieberekening Totaal:

4. Gegevensonderhoud

In het scherm 'Gegevensonderhoud' (verschijnt bij opstarten van het programma Fysiform GGZ) kan indien gewenst het aantal uren per Fte, de afdelingsnaam worden gewijzigd. Ook kunt u via het scherm 'Gegevensonderhoud' uw eigen gegevens uit het registratieprogramma inlezen.

4.1 Aanpassen standaarduren per FTE

Standaard staat deze waarde op 36 uur (volgens CAO). Indien gewenst kan dit worden aangepast. Het programma zal dan met de nieuwe waarde gaan rekenen.

4.2 Afdelings-/teamnaam wijzigen

Na het aanklikken van deze knop verschijnt een lijst met alle teams. Het team waarvan men de naam wil wijzigen selecteert men, en vervolgens typt men in het invoerveld de nieuwe naam en drukt op 'Klaar'. De wijziging komt niet direct in beeld, maar wanneer u het scherm verlaat en terugkeert ziet u dat de wijziging is doorgevoerd.

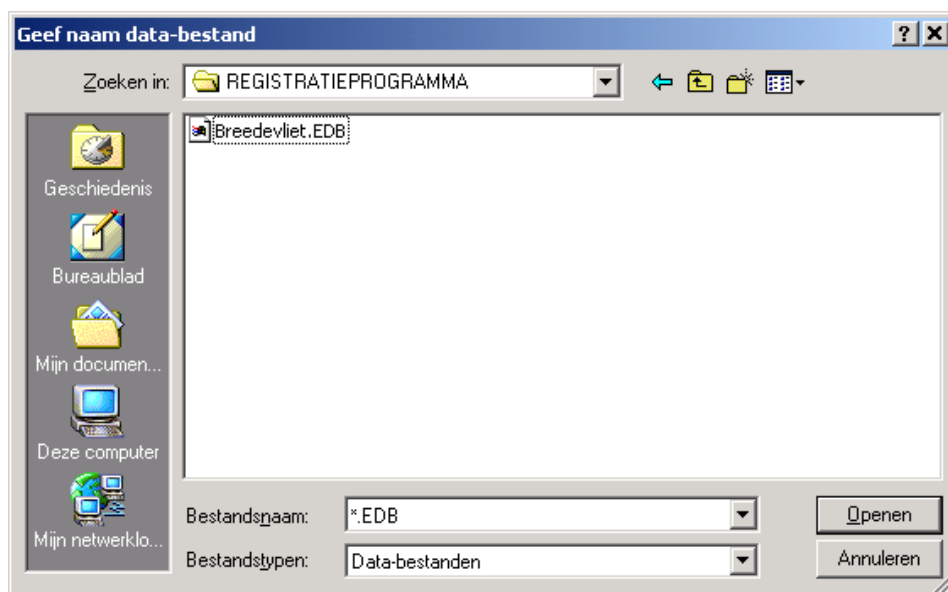
4.3 Afdelings-/teamgegevens wissen

Na het aanklikken van deze knop verschijnt wederom een lijst met alle afdelingen/teams. De afdeling/het team waarvan men de gegevens wil wissen selecteert men en drukt op 'OK'. Afdelings-/teamgegevens en alle gegevens omtrent cliëntcategorieën worden uit de database verwijderd.

4.4 Inlezen gegevens registratieprogramma

Fysiform GGZ biedt de mogelijkheid om uw gegevens uit het registratieprogramma in te lezen. Op deze manier wordt u in staat gesteld uw eigen geregistreerde gegevens te gebruiken ten behoeve van de personeelsplanning zonder daarvoor extra handelingen uit te voeren. Wanneer u de gegevens uit het registratieprogramma ten behoeve van Fysiform GGZ wilt gebruiken moet u de volgende handelingen uitvoeren:

- U moet eerst de naam van de afdeling opgegeven waarvoor u de gegevens wilt inlezen. Doet dit u via 'Gegevensinvoer';
- Vervolgens gaat u naar het scherm 'Gegevensonderhoud' en kiest u voor 'Gegevens inlezen';
- U gaat naar de map waar uw registratieprogramma staat en kiest het betreffende EDB-bestand voor de afdeling/team (zie voorbeeld). **Let op:** de reeds bestaande gegevens voor deze afdeling/team worden door het programma overschreven;

U klikt vervolgens op 'Openen'. Het volgende scherm verschijnt:

- Hier geeft u de begindatum en de einddatum op van de in te lezen periode. **Op basis van deze selectie worden de gemiddelde tijden per cliëntencategorie en alsmede de verhouding direct cliëntgebonden werk (DCT), indirect cliëntgebonden werk (ICT) en niet cliëntengebonden werk (NCT) berekend in Fysiform GGZ.** Het is verstandig om deze te laten samenvallen met de tijdregistratieperiode. De in te lezen periode moet bestaan uit **volle weken** (maandag tot en met zondag). U klikt vervolgens op 'OK'.
- Het programma meldt dat de gegevens zijn ingelezen;
- Door vervolgens naar het scherm 'Gegevensinvoer' te gaan, kunt u de gegevens van het betreffende team/afdeling opvragen.

5. Berekening van de benodigde formatie

In het venster 'Formatieberekening' kan worden berekend hoeveel formatie er op uw afdeling op basis van de ingevoerde gegevens nodig/gewenst is.

Hiervoor dient u de verhouding aan te geven tussen:

- Direct cliëntgebonden werk: daadwerkelijke fysiotherapeutische behandeling (individueel en groepen);
- Indirect cliëntgebonden werk: werkzaamheden die ten behoeve van de cliënt worden uitgevoerd, maar niet noodzakelijkerwijs in direct contact met de cliënt (bijv. cliëntbesprekingen, ophalen van de cliënt, cliëntenadministratie, klaarzetten hulpmiddelen);
- Niet cliëntgebonden werk: deze werkzaamheden kunnen niet worden herleid naar individuele cliënten (bijv. werkoverleg, begeleiden stagiaires, persoonlijke verzorging, werkgroepen).

Aan de hand van opgegeven verhouding en de ingevoerde cliëntgegevens berekent Fysiform GGZ de gewenste/benodigde formatie.

N.B.: In Fysiform GGZ staat standaard de gemiddelde landelijke verhouding weergegeven. Uiteraard kunt u deze verhouding aanpassen aan uw eigen situatie. U kunt ook gebruik maken van uw eigen gegevens uit het registratieprogramma (zie de functie gegevens inlezen in het scherm 'Gegevensonderhoud').

	beschikbaar	benodigd
Cliëntgebonden tijd in uren	866.2	0
Indirect cliëntgebonden tijd in uren	293.9	0
Niet-clieñtgebonden tijd in uren	386.7	0
	in FTE	0

Tot slot

Wijzigingen van de database worden tijdens de uitvoering van het programma bijgehouden. Voordat het programma beëindigd wordt krijgt u de vraag voorgelegd of u de gewijzigde gegevens wilt opslaan. Het is aan de gebruiker te bepalen of dit nodig is.